

Utkast til budsjett og økonomiplan

AFSK 06.06.25

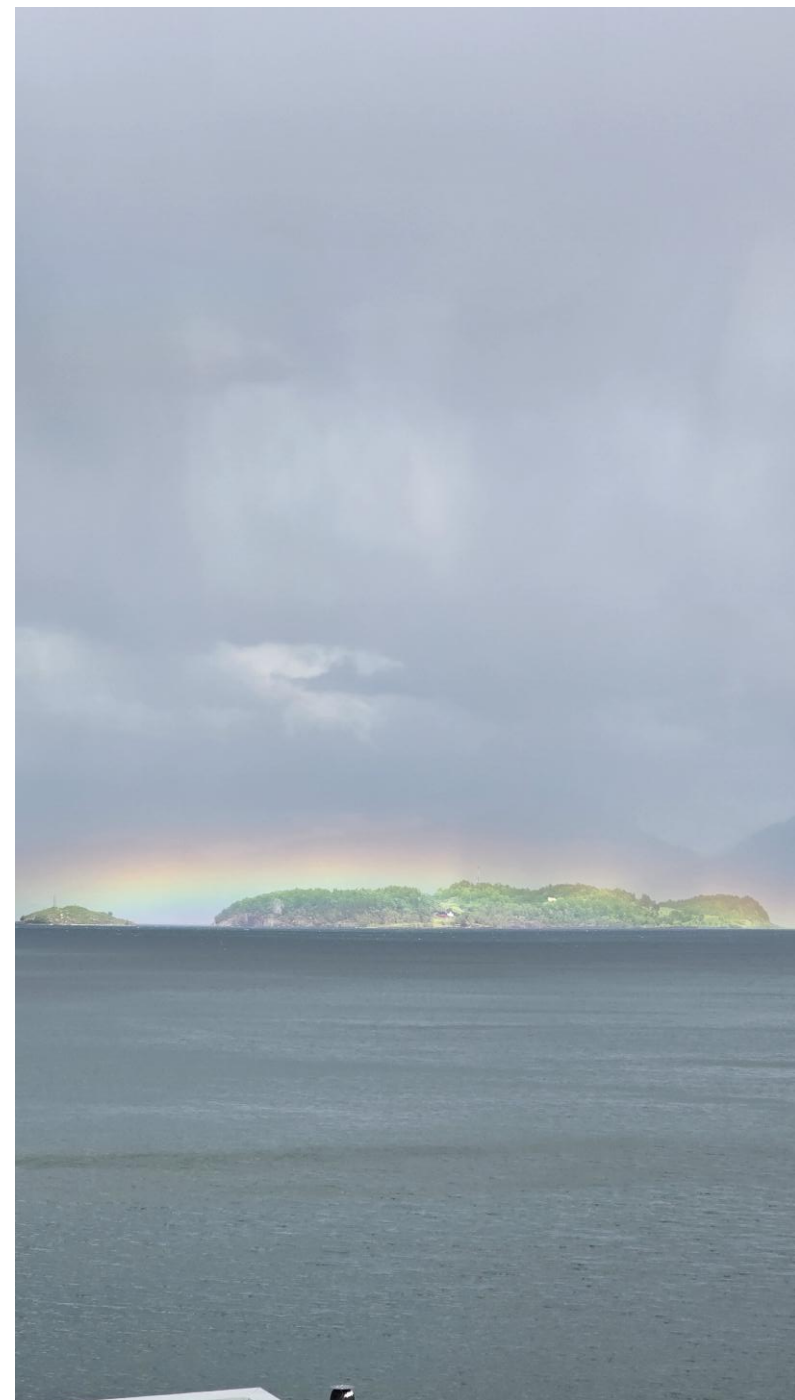

Tid	Tema
09.00 - 10.00	Administrasjonens time
10.00 - 10.15	Pause
10.15 - 11.00	Behov for omstilling. Beskrivelse av prosessen Situasjonsbilde for Kvam, oppdatert tallmateriale
11.00 - 11.45	Lunsj
11.45 - 12.45	Analyse av tjenestene, handlingsrom i sektorene
12.45 - 13.00	Pause
13.00 - 13.45	Effekter og gevinster, omstilling i kroner og øre. Konsekvenser og kvalitet
13.45 - 14.00	Pause
14.00 - 15.00	Arbeidsøkt. Hvilket mulighetsrom ser vi? Hva vil vi ta med oss videre ? Oppklaringer og spørsmål

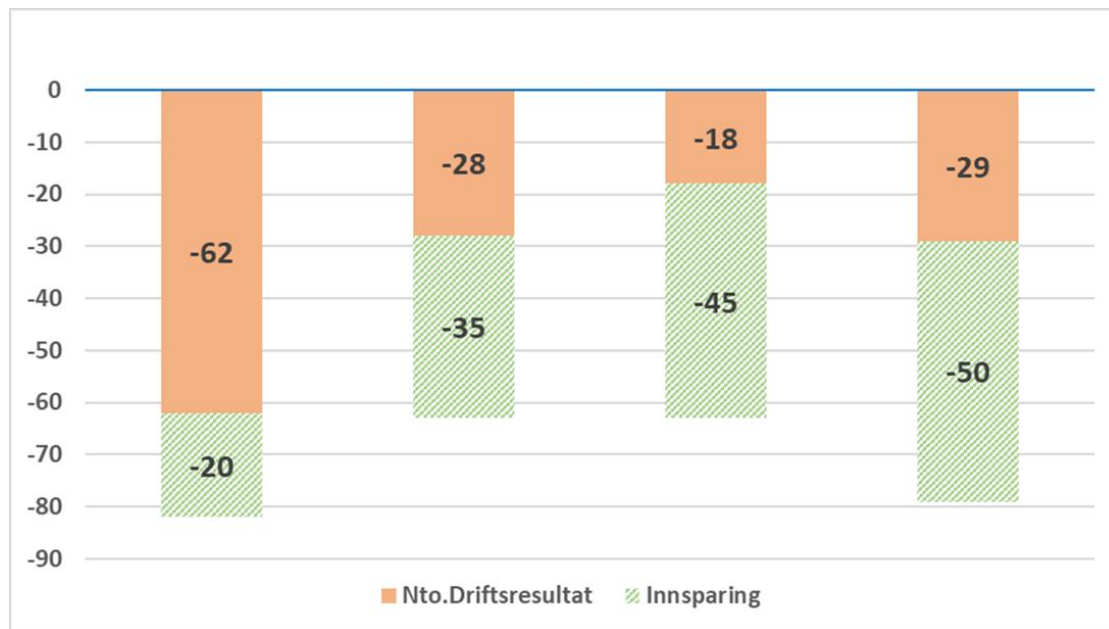
Adm-timen

- Kva er problemet/utfordringa? Tal i rørsle
- Kort om 1. tertial
- Innsparingsbehov
- Investeringspress
- Kva skal ut?
- Utkast til økonomiplan
 - Framlegg til innsparingstiltak
- Vidare arbeid med innsparingstiltak
- Oppfølging medarbeidarar
- Detaljert om 1. tertial v/økonomisjef

Kva er problemet/utfordringa? Tal i rørsle

- Frå oppstart i 2024

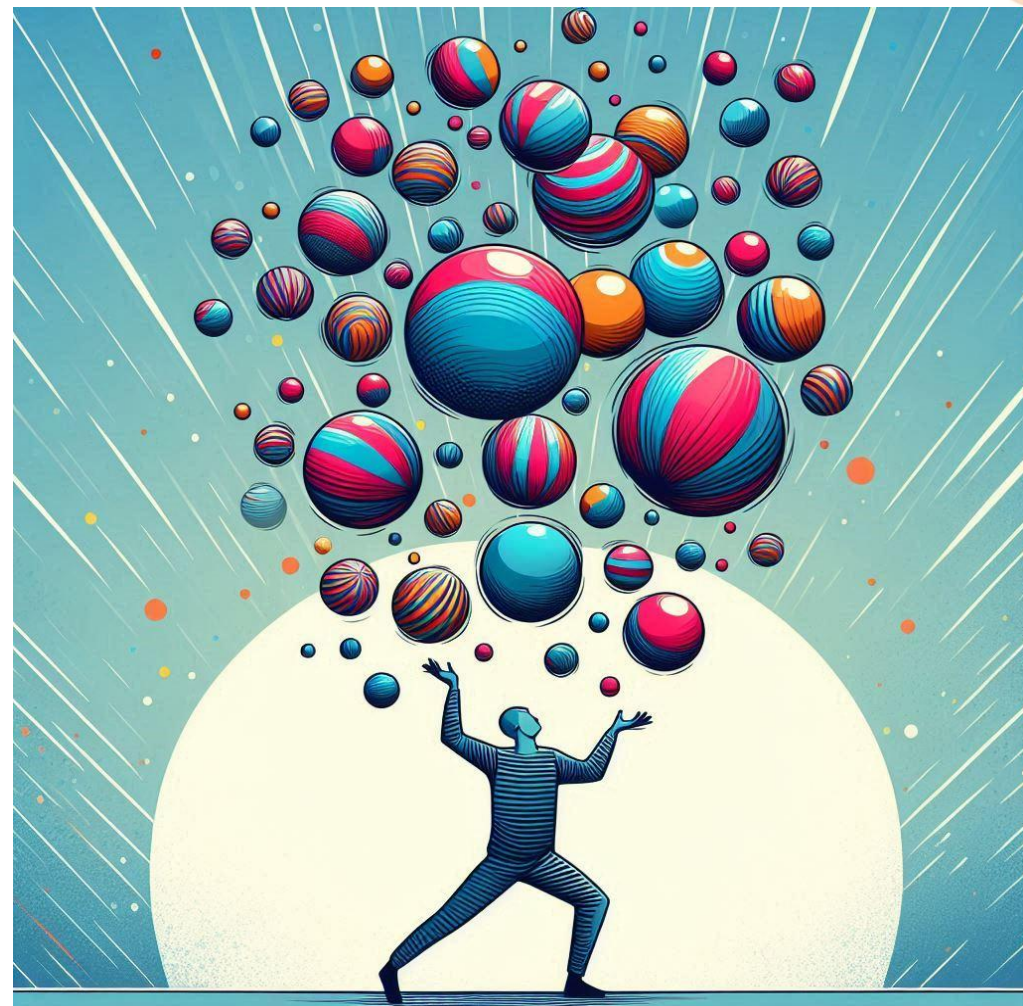

- *Korleis kan me saman skapa ein attraktiv arbeidsplass som leverer framtidsrette tenester, med færre ressursar enn me brukar i dag?*

1. tertialrapport 2025

- Lagt inn nokre nye framlegg til innsparingar, MEN
 - Motverka av nye utfordringar
 - Ikkje «nye» netto innsparingar
 - Ressurskrevjande brukarar
 - Forverra finansresultat med 17,4 mill.kr.
 - Lågare utbytte (4,1)
 - Høgare renteutgifter (6)
 - Høgare avskrivningar/avdrag (7,3)
 - Forverra resultat til 76,9 mill.kr.
 - Meir bruk av fondsmidlar 16,8 mill.kr.

Innsparings forslag i 1. tertial

Tiltak	Budsjett 2025	Øk.plan 2026	Øk.plan 2027	Øk.plan 2028	Øk.plan 2029	Kommentar
Reversere tiltak HST-130/24 barnehage ekstra inntak i barnehageår 25/26	-1 500 000	-3 600 000				Forslag om å reversere HST sitt vedtak om fleire barnehageinntak i barnehageåret 2025/2026. Dette vil redusere budsjettramma med 1,5 mnok i 2025 og med på 3,6 i 2026. Dersom ikkje reveseringa vert vedteken vil det krevje ein budsjettauke på 3,6 mnok i 2026 (sjå liste over nye tiltak)
Ikkje tilby Skuletur til 9. trinn på Ungdomsskulen		-400 000	-400 000	-400 000	-400 000	Skuletur til Oslo for elevar i 9. klasse er foreslått fjerna frå 2026. Skule har eit budsjett på 0,4 mnok til denne turen, men har hatt eit meirforbruk siste åra.
Avslutte musikkterapiordninga i 2025. Reversering av tidlegare HST vedtak.	0	-200 000	0	0	0	Reversering av HST vedtak budsjett 2025 om å behalde Musikkterapiordninga i åra 2025 og 2026. Ordninga vert avvikla etter 2025
Legge ned Turistinformasjon i Steinsdalen fom 2026	0	-248 000	-248 000	-248 000	-248 000	Reverser HST vedtak budsjett 2025 - "Turistinformasjonen skal framleis liggja i Steinsdalen". Turistiinformasjon vil verta foreslått flytta til bibliotek i ny vgs og drivne av dei tilsette i biblioteket, tilbådet vil såleis endrast til heilårs og ikkje berre i sesong som no. Dagens kostnader er det doble av budsjettet.
Rykke ut med tankbilsjåfør på brannutrykning, kun når nødvendig	-100 000	-100 000	-100 000	-100 000	-100 000	Det er krav om 4 tilgjengelege mannskap ved ei utrykning, i tillegg er det krav til tankbilsjåfør i dei tilfeller dette er nødvendig. Det vil sei at det alltid er 5 stk på vakt, men i dei tilfella det ikkje er behov for tankbilsjåfør kan ein velje å kun sende 4 stk på utrykning, og ikkje heile vaktlaget.
Ta betalt for bruk av utandørs offentlege toalett	-500 000	-1 000 000	-1 000 000	-1 000 000	-1 000 000	Ta betalt for bruk av utandørs offentlege toalett
Senke innetemperaturen ytterlegare èi grad.	-220 000	-220 000	-220 000	-220 000	-220 000	Senke innetemperaturen ytterlegare èi grad, frå 21 til 20 grader, på skulane og i administrasjonsbygg.
Redusere kjøp av eksterne tenester. Heller bruke interne ressursar på tvers av tenester	-100 000	-300 000	-200 000	-200 000	-200 000	Ved å bruka interne ressursar og utstyr i større grad i staden for å leige eksterne anslår ein at Kvam herad kan spare kring 200 000 kr årleg. Som å bruke eigen lastebil og sjåfør i staden for eksterne. Dette vil medføre redusert kapasitet på vegavdelinga dersom dei må nedprioritere eigen drift framfor andre tenester.
Reduksjon i sommarvikar i parkvesenet	-200 000	-200 000	-200 000	-200 000	-200 000	Ein ser det kan vere mogeleg å ta ned sommarvikar-budsjettet hos gartnar. Tenestenivået kan verte noko redusert. I 2025 har gartnar eit prøveprosjekt i lag med reinhald om ein sommarpatrulje med 4-5 sommarvikarar som rullerar på å klyppe gras og reingjere toaletta.
Reduksjon av generelt innsparingskrav - reduksjon i tenestenivå	2 620 000	6 268 000	2 368 000	2 368 000	2 368 000	Tiltaka over er ei konkretisering av deler av det store allereide vedtekne uspesifiserte innsparingskravet om å redusere tenestenivået i kommunen.

Vedteke – innarbeidd – realisert/ gjennomført?

Ikkje realisert
- Frå 15 mnok i
2025 til 58 mnok
i 2028

Innarbeidd?
- Frå 18 mnok i
2025 til 31 mnok
i 2028

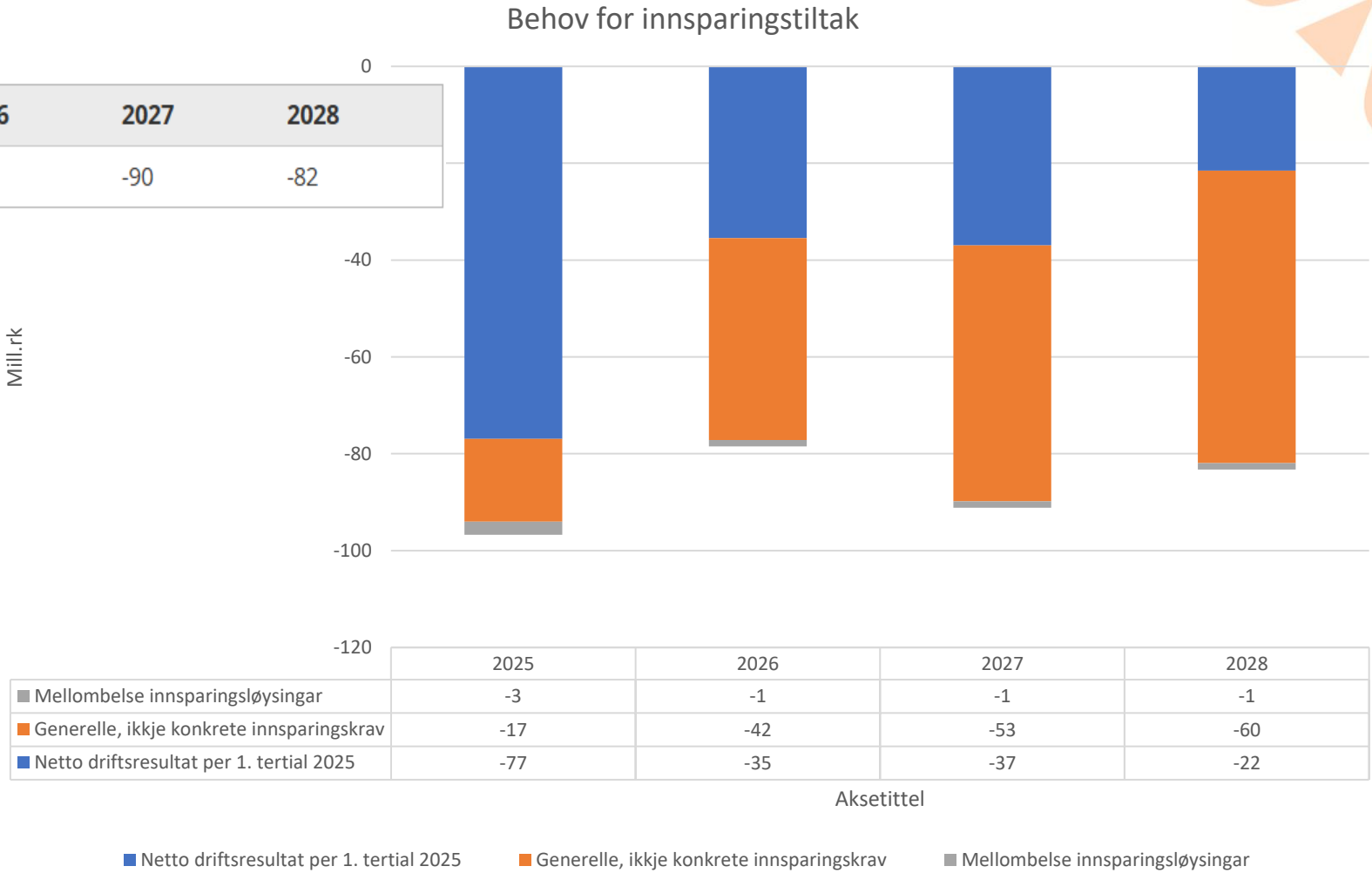
Eining	Innsparingstiltak - ikkje realiserte	Øk.plan 2025	Øk.plan 2026	Øk.plan 2027	Øk.plan 2028
Alle	Innsparing: ytterlegare reduksjon i tenestenivå	1 220 000	-2 501 468	-13 995 513	-18 995 513
Helse	Innsparing - Auka bruk av Multidose	-1 200 000	-1 200 000	-1 200 000	-1 200 000
Helse	Innsparing - slutt med fylgje praktisk bistand	-500 000	-500 000	-500 000	-500 000
Helse	Generelt innsparingskrav på helse frå tidlegare	-8 248 854	-8 248 854	-8 248 854	-8 248 854
Helse	Innsparing: helgetimar/vikar/overtid i PLO	0	-2 000 000	-2 000 000	-2 000 000
Helse	Innsparing: Innføre sjukepleierteam i PLO	0	-2 500 000	-2 500 000	-2 500 000
Helse	Innsparing: Legge ned kommunale utekontor i Strandebarm og Ålvik	0	-1 400 000	-1 400 000	-1 400 000
Helse	Innsparing: Reduksjon av tilbud Holmsund 50%. Avslutte vaktavtale	-300 000	-600 000	-600 000	-600 000
Helse	Innsparing: Reduksjon i nattenesta i PLO	0	-2 000 000	-2 000 000	-2 000 000
Helse	Innsparing: Sei opp husleigeavtale med bustadstiftinga, 3 leiligheter	-300 000	-300 000	-300 000	-300 000
Oppvekst	Innsparing: Struktur skule			-1 806 902	-3 783 316
Oppvekst	Generelt innsparingskrav på Oppvekst frå tidlegare	-620 238	0	0	0
Oppvekst	Innsparing: Barnehage - kun gje plass til barn med lovfesta rett og søkt innan 1. feb	-1 500 000	-6 600 000	-6 600 000	-6 600 000
Oppvekst	Innsparing: Barnehage - reduksjon i ramma	-500 000	-1 500 000	-1 500 000	-2 000 000
Oppvekst	Innsparing: Fritidsfeltet	0	-2 000 000	-2 000 000	-2 000 000
Oppvekst	Innsparing: Redusere førebyggjande arbeid barn og unge	0	-1 000 000	-2 000 000	-2 000 000
Oppvekst	Innsparing: Søskenmoderasjon i barnehage og SFO	-167 077	-816 536	-816 536	-816 536
Oppvekst	Innsparing: Vikarkoordinator og administrasjonsressurs i barnehage	0	-229 500	-496 500	-496 500
Samfunn	Generelt innsparingskrav på Samfunnsutvikling frå tidlegare	-125 844	-125 844	-125 844	-125 844
Stab	Generelt innsparingskrav på administrasjon/politikk frå tidlegare	-2 013 790	-2 013 790	-2 013 790	-2 013 790
Teknisk	Innsparing: Redusere reinhaldskostnadar	0	-65 000	-230 000	-230 000
Teknisk	Innsparing: Selge Strandebarmsheimen	-139 616	-139 616	-139 616	-139 616
Teknisk	Innsparing: Selge Ålvik trygdebustader	-105 996	-105 996	-105 996	-105 996
Tidlegare vedtekne, ikkje realiserte innsparingskrav		-14 501 415	-35 846 604	-50 579 551	-58 055 965

Tidlegare vedtekne og innarbeidde innsparingstiltak

-17 896 830 -20 368 330 -30 638 330 -30 428 330

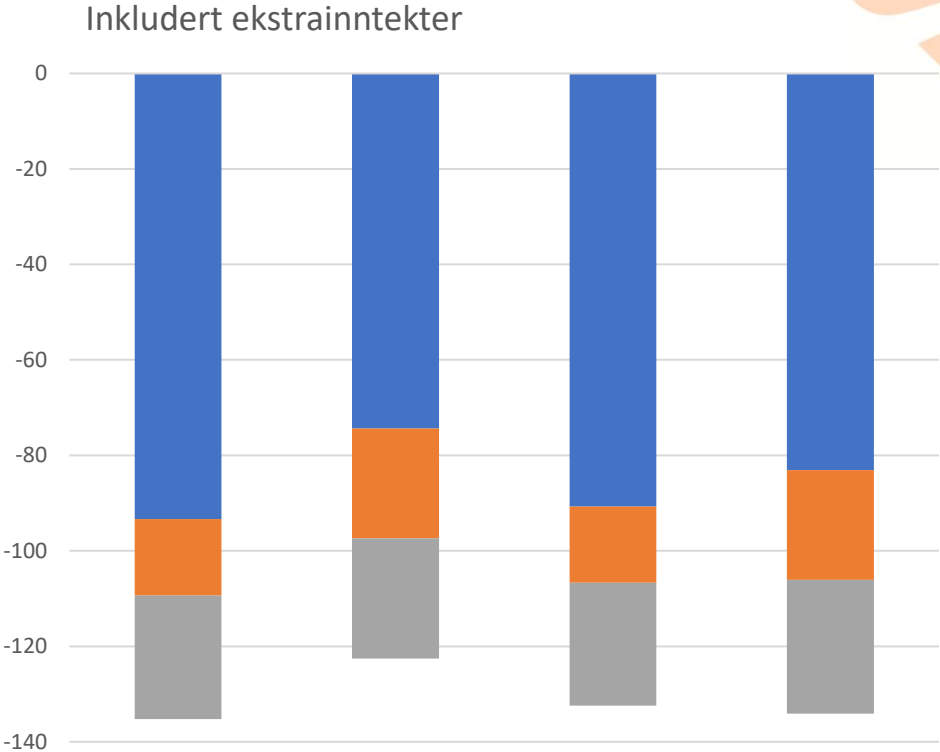
Innsparingsbehov per 1. tertial

År	2025	2026	2027	2028
Netto driftsresultat me må finna tiltak for, mnok	-97	-77	-90	-82

Ekstrainntekter og «overskot»

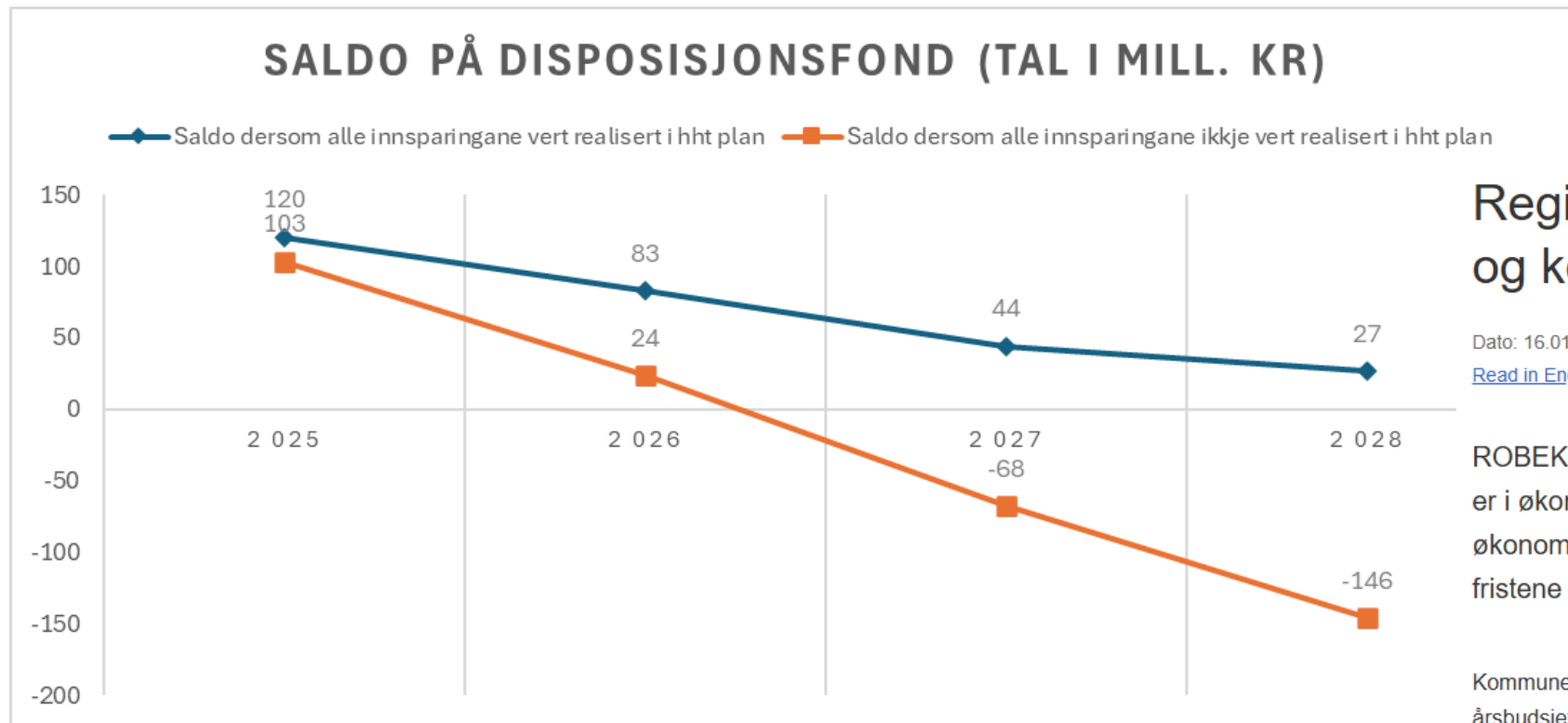
År	2025	2026	2027	2028
Netto driftsresultat me må finna tiltak for, inkl. ekstrainntekter	-139	-125	-132	-133
Netto driftsresultat tilsvarande ekstrainntekter (mindreforbruk)	-42	-48	-42	-51
Ekstrainntekter i % av driftsinntekter på 1,2 milliard kr	3,5%	4,0%	3,5%	4,3%

	2025	2026	2027	2028
■ Kraftinntekter utover 15 mnok	-26	-25	-26	-28
■ Havbruk	-16	-23	-16	-23
■ Netto driftsresultat me må finna tiltak for	-93	-74	-91	-83

■ Netto driftsresultat me må finna tiltak for ■ Havbruk ■ Kraftinntekter utover 15 mnok

Utvikling disposisjonsfond

Register om betinget godkjenning og kontroll (ROBEK)

Dato: 16.01.2025

[Read in English](#)

ROBEK er et register over kommuner og fylkeskommuner som er i økonomisk ubalanse eller som ikke har vedtatt økonomiplanen, årsbudsjettet eller årsregnskapet innenfor de fristene som gjelder.

Kommuner og fylkeskommuner i ROBEK er underlagt statlig kontroll med årsbudsjettet, låneopptak og langsiktige leieavtaler. Kommuner og fylkeskommuner i ROBEK skal fastsette en tiltaksplan som sikrer at økonomien bringes i balanse.

Investeringspress

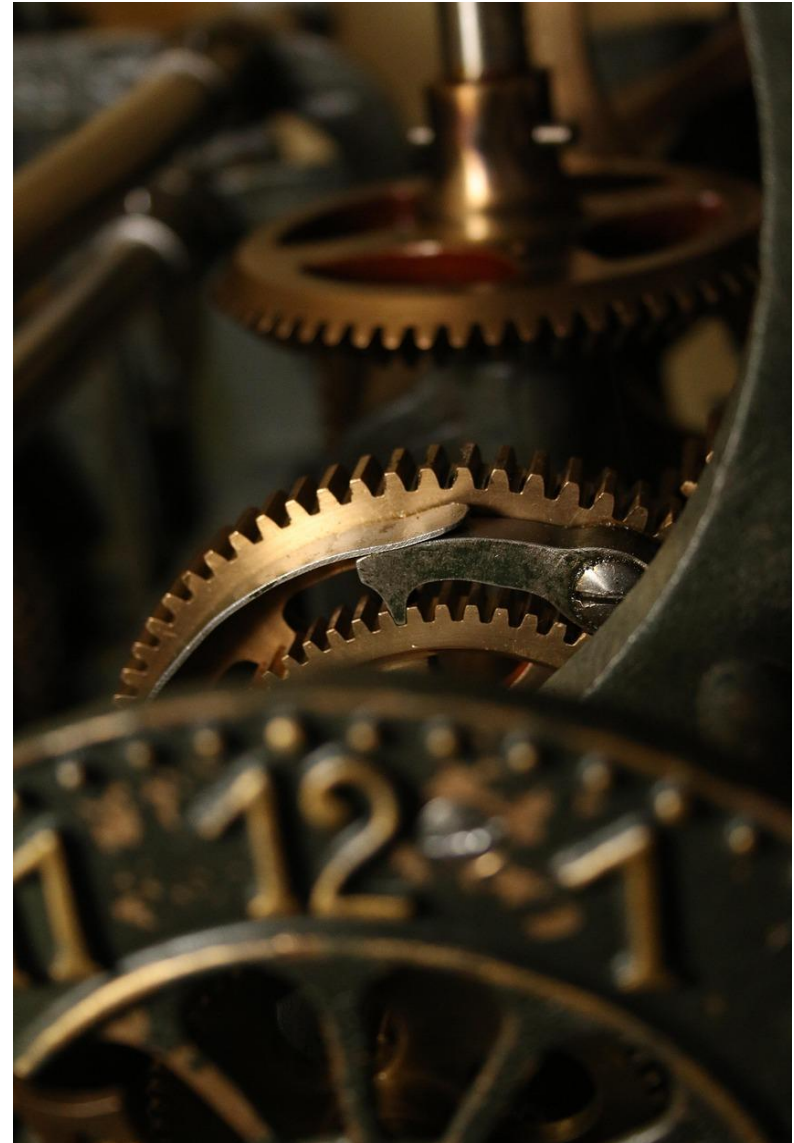

Teneste	Tittel
Skule	Vidare utvikling Øystese skule
Skule	Oppvekst-tun i Ålvik
Skule	Utviding Norheimsund skule
Idrettshall	Ombygging Norheimsund idrettshall
PLO	Utbyggingsbehov
Beredskap	Tilfluktsrom og -lager
Beredskap	Flaumsikring Øysteseelva
Bustad	Kjøp byggeprosjekt
Bustad	Brannsikring
Bustad	ENØK
Kultur	Fosse-senter
Kyrkje	Namna minnelund
Kyrkje	Utbetring kyrkjebygg
Infrastruktur	Bru Steinsdalen
Infrastruktur	Gang- og sykkelveg Kvamskgen
Infrastruktur	Trafikksikring
ENØK	Brønnparkar
Anna	Ventilasjon rådhus
VA	VA-hall

Kva skal ut? Når? Ting tar tid, og heng saman

- Ligg alt inne som generell innsparing
- Behov for utgreiingar
- Gamle «kjenningar»
- Stab-støtte og leiarressursar
- Negativ påverknad på andre budsjett/tiltak
- Positiv påverknad på andre budsjett/tiltak
- Mogleg å gjennomføra
- Påverknad brukarar/innbyggjarar/lokalsamfunn
- Påverknad medarbeidarar
- Kompenserande tiltak – auka produktivitet og effektivisering

Finans, politisk og stab/støtte

Tittel på tiltak	2025 ▼ øk.plan ▼	2026 ▼ øk.plan ▼	2027 ▼ øk.plan ▼	2028 ▼ øk.plan ▼
Estimat innsparing	- 610 000	- 8 350 000	-12 450 000	-15 236 667
Auke eigdekomsskatt (botnfrådrag og promille)		-4 000 000	-5 300 000	
Redusera auke i tilskot til Kyrkjeleg fellesråd		-500 000	-500 000	-500 000
Færre representantar i HST og FSK (minimumskrav 19HST, 5 FSK)				-500 000
Ikkje kantinefunksjon på rådhuset, rest 10% til reinhald	-50 000	-250 000	-250 000	-250 000
Leggja ned MPB		-790 000	-790 000	-790 000
Redusera og organisera IT-vaktordning på annan måte				-446 667
Stabstenester - mellombelse løysinga, vakante stillingar	-560 000	-560 000	-560 000	-1 300 000
Politisk - Andre innsparingstiltak: Møtetidspunkt, tal møter (møtebolkar i løpet av eit år), storleik på møtegodtgjersle, tak på tappt arb. forteneste, og møtemat, godtgjersle til gruppeleiarane, osv.				-1 000 000
Auka utbytte Kvam Energi (frå 60% til 70%)		- 1 250 000	- 1 250 000	- 1 250 000
Innsparing HR/økonomi		-200 000	-400 000	-1 800 000
Innsparing informasjons- og sekretariatsarbeid (inkl. IT)		-800 000	-2 400 000	-2 400 000
Reduksjon i leiarstillingar i heile org som følgje av reduksjon tilsette			-1 000 000	-5 000 000
Permisjonsreglement (red.)	-	0	0	0

Samfunnsutvikling og fritid

Tittel på tiltak	2025 ▼ øk.plan	2026 ▼ øk.plan	2027 ▼ øk.plan	2028 ▼ øk.plan
Estimat innsparing	- - 2 413 200 - 3 193 200 - 3 693 200			
Reduksjon i auka tilskot Grannehjelpa		-200 000	-200 000	-200 000
Avvikla musikkterapi etter 2025		-200 000		
Turistinformasjon		-248 200	-248 200	-248 200
Avikling bibliotek i Ålvik og Strandebarm				-500 000
Ytterlegare reduksjon i kulturminnearbeid			-100 000	-100 000
Kunstformidling - avvikla stilling som 30% pianist			-280 000	-280 000
Reg.plan for fylkeskommunen		-	-	-
Kraftfond - ikkje tilskot til andre		- 1 000 000	- 1 000 000	- 1 000 000
Seia opp avtale om Kunstnarbustad Berlin		- 15 000	- 15 000	- 15 000
Seia opp medlemskap Klimapartner		-50 000	-50 000	-50 000
Sjølvcostfinansiering plan- og byggesak	-	0	0	0
Redusera fritidskort til 500 kr per år		-700 000	-700 000	-700 000
Samordning fritidsfeltet - overføring av utekontaktoppgåver til fritidskoordinator, og samla reduksjon i stilling på 0,7		0	-600 000	-600 000

Tekniske tenester

Tittel på tiltak	2025 ▼ øk.plan ▼	2026 ▼ øk.plan ▼	2027 ▼ øk.plan ▼	2028 ▼ øk.plan ▼
Estimat innsparing	- 55 000	- 1 135 000	- 1 935 000	- 2 335 000
Ta ned reinhald på Rådhuset - sensor - 0,5 årsverk		- 350 000	- 350 000	- 350 000
Stenge ein avd. i Tørvikbygd bhg - reduserte byggutgifter	- 55 000	- 110 000	- 110 000	- 110 000
Revidere responsmannskap i samsvar med riktig potensiale		- 25 000	- 25 000	- 25 000
Sei opp akutthjelparordning (ev. får refundert frå HelseVest)		- 250 000	- 250 000	- 250 000
Veg - redusera nivå med stillingar/oppgåveomfang		-400 000	-800 000	-800 000
FDV bygg - redusera nivå med stillingar/oppgåveomfang/sal av bygg		0	-400 000	-800 000

Oppvekst

Tittel på tiltak	2025 ▼ øk.plan	2026 ▼ øk.plan	2027 ▼ øk.plan	2028 ▼ øk.plan
Estimat innsparing	- - 5 132 000 - 7 824 000 - 9 224 000			
Skule: Rådgjevarstilling 40 % (vakant)		-400 000	-400 000	-400 000
Helsetasjon: Kutte reisevaksine 0,2 årsverk		-185 000	-185 000	-185 000
SFO: Redusere med 2 årsverk frå 1.1.2026		-1 000 000	-1 000 000	-1 000 000
Skule: redusera SFO tilbod-Betaling for mat (eige sak juni møte)		-105 000	-263 000	-263 000
SFO: redusera SFO tilbod- fjerna søskenmoderasjon (eige sak juni møtet)		-36 000	-90 000	-90 000
Barnehage: vikarkoordinator og adm.ress - ytterligare innsparing - totalt 1,2 årsverk		-230 000	-515 000	-515 000
Barnehage: feriestengt 1 veke ekstra om sommaren		-468 000	-468 000	-468 000
Barnehage: stengt jul- og påskedagar		-468 000	-468 000	-468 000
Skule: Miljørettleiar 4 årsverk politisk vedtekne tom 2028 - redusere 1,8 årsverk		-755 000	-1 675 000	-1 675 000
Skule: Ferie SFO		-250 000	-250 000	-250 000
Vaksenopplæring - ytterlegare reduksjon i ramma		-1 000 000	-2 000 000	-2 500 000
Barnehage - overføring til privat barnehage				-900 000
Redusera grunnbemanning i alle barnehagar utanom Ålvik og Tørvikbygd, 0,75 årsverk		-235 000	-510 000	-510 000

Helse og omsorg

Tittel på tiltak	2025 ▼ øk.plan	2026 ▼ øk.plan	2027 ▼ øk.plan	2028 ▼ øk.plan
Estimat innsparing	- 868 333	- 9 849 500	- 9 849 500	- 9 849 500
Omsorgsløn - reduksjon 100 timar i året	0	-26 000	-26 000	-26 000
NAV - Utgifter for tolk	-10 000	-10 000	-10 000	-10 000
Redusera vedtak heimesjukepleie	0	-50 000	-50 000	-50 000
Innføra digitale nattilsyn/nedtrekk på vaken nattevakt	-158 333	-1 900 000	-1 900 000	-1 900 000
Redusera budsjett på liggedøgn sjukehus	-100 000	-200 000	-200 000	-200 000
Redusera antal bilar i ROP - redusere med ein bil	0	-114 500	-114 500	-114 500
Redusera persontransport dagaktivitet/avlastning	0	-665 000	-665 000	-665 000
Avslutte leige av fellesareal MMU	0	-114 000	-114 000	-114 000
Legga ned ytterligare 8 omsorgsbustader på Tolo omsorg + omgjerung av plassar i Strandebarm	0	-1 600 000	-1 600 000	-1 600 000
Redusera innkjøp av sjukesenger	-75 000	-300 000	-300 000	-300 000
Redusera dagsenter Strandebarm	-200 000	-400 000	-400 000	-400 000
Erfaringskonsulent - 0,4 årsverk	0	-320 000	-320 000	-320 000
Matvertar/kokk - halvere opprinnelig budsjett på 5 mnok	0	-2 500 000	-2 500 000	-2 500 000
Leggja ned dagsenterstilling Ålvik - 0,5 årsverk	0	-350 000	-350 000	-350 000
Redusere helsefagarbeider i heimetenesta, 2 årsverk	-325 000	-1 300 000	-1 300 000	-1 300 000

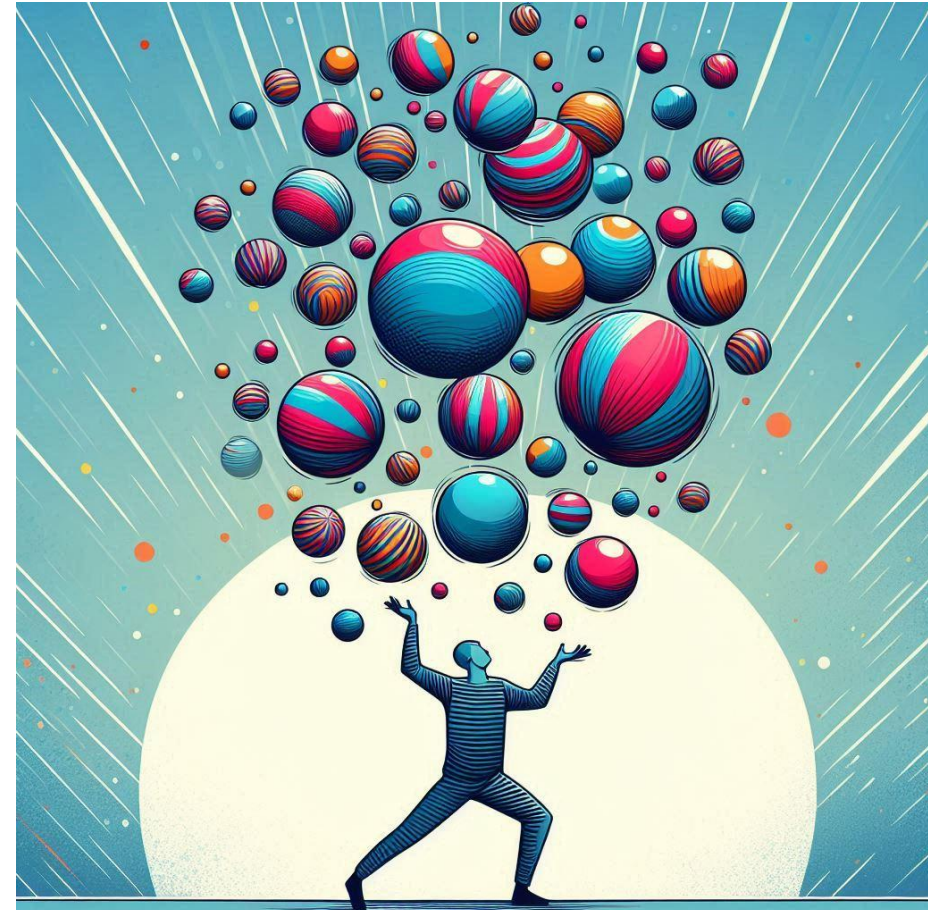
Behov for vidare innsparingstiltak

	2025	2026	2027	2028
Netto driftsresultat me må finna tiltak for	-97	-77	-90	-82
Konkrete framlegg til økonomiplan i denne saka	2	27	35	40
Resterande økonomisk ubalanse	-95	-50	-55	-41

Vidare arbeid med innsparingsprogram

- KS Konsulent AS
- Vedtak i HST-møte 19.06.25
- Innarbeiding
- Gjennomføring!
- Budsjettdisiplin!
- Budsjettkontroll!
 - Godkjenning Framsikt
- Utgreiing av omtala område
- Ny gjennomgang av tenester som ikkje er lovpålagte

Område til vidare utgreiing

- Individuelt tilrettelagt opplæring (ITO)
 - Kvam herad hadde 12,7 % ITO i 2024 (inkl. friskule), mot landssnitt på 8%. Førebels kalkyle frå KSK viser at 1% utgjer 2,8 mno, og at me brukar om lag 30% av skulen sine ressursar til ITO. Om me kjem ned på snittet, utgjer det om lag 13 mnok.
- Nivå/terskel for å få tildelt tenester og samordning tenester
 - som tenestekontor, PPT, skuleskyss, brøyting m.m.
 - som samordning av helsetenester tilbydd av Helse og omsorg og Oppvekst
 - støttekontakt og organisering fritidstilbod
 - ytterlegare reduksjon i omsorgsbustader pluss
- Utanforskap og nærvær
 - Utanforskap er kostbart både for individ og samfunn. Utviklinga viser i følgje KSK at me har hatt ei gunstig utvikling i 2024, men det er sjølv sagt eit ynskje om å få redusera utanforskarpen så mykje som mogleg.
 - Vidare arbeid med nærvær for å redusera sjukefråvæerskostnad

Område til vidare utgreiing

- Bemanningsfaktor
 - Me vil mangla helsefagarbeidarar og andre tilsettgrupper i pleie- og omsorgstenesta i åra framover medan behovet vil auka. Det vil seia at me alt no må sjå på korleis me kan driva tenestene med lågare bemanningsfaktor.
- Struktur
 - Sentralisering helsestasjon
 - Vedteke utgreiing av felles legekontor
 - Vedteke utgreiing av helsehus
 - Gjennomgang bilpark - fleire felles bilar og bookingsystem
 - Samarbeid andre kommunar
- Gjennomgang avtalar
 - Vurdera anbod pensjonsleverandør etter avklaring i EFTA
 - Gjennomgang lisensar

Område til vidare utgreiing

- Tilskot til andre og utføring av tenester utanfor ordinært kommunalt ansvarsområde
 - vurderer tilskotsmidlar til friluft, rekreasjon og idrett
 - vurderer tilskotsmidlar til museum
 - vedteke utgreiing Hardangerbadet
 - reguleringsarbeid for fylkeskommunen
- Investeringar
 - Sal av eigedom
 - Investeringsnivå

Arbeidet med KS Konsulent AS (KSK)

- Mål – framtidig bærekraft der inntekter og utgifter heng saman, og kvalitet på tenester vert oppretthaldne
- Potensiale 150 mill.kr med beste praksis i andre kommunar
- Analyse og formøter– april-mai
- Forventingsravklaringar og samarbeid – mai-sept
- Presentasjon av analyse og arbeid i leiargrupper – juni-aug
- Rapportskriving – sept
- Opsjon – leiarstøtte, implementering

TREFFPUNKT

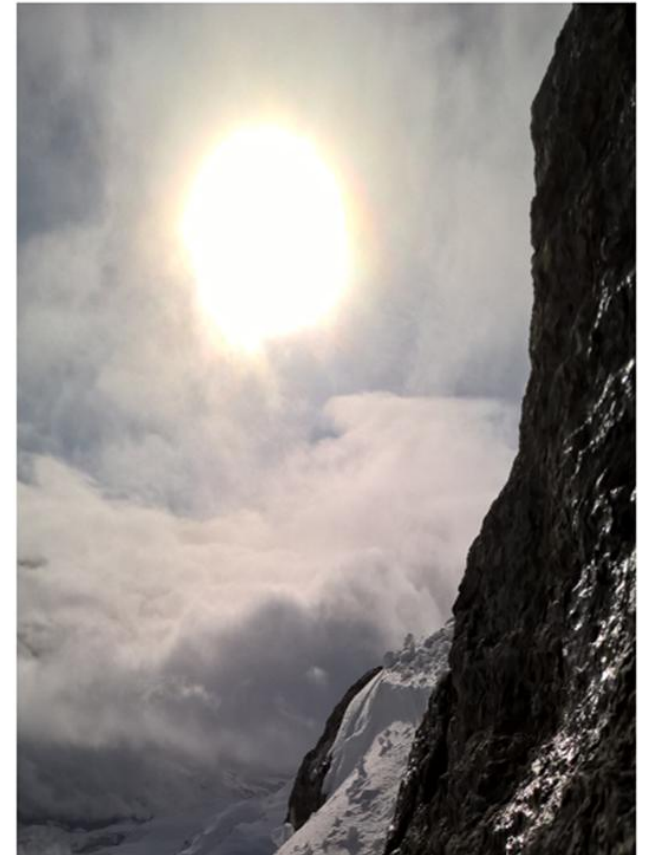
- 4. juni – leiarsamling
- 5. juni – arbeid med leiargruppene i einingane
- 6. juni – arbeidsmøte til formannskap
- 16. juni – arbeid med leiargruppene i einingane
- 12. og 15. august – arbeid med leiargruppene i einingane
- 24. september – møte RM leiargruppa
- 2. oktober – presentasjon rapport i HST

Oppfølging medarbeidarar

- Orientering tillitsvalde og hovudverneombod 28.5.
- Epost til medarbeidarar 3.6.
 - Enkeltstillingar
 - Ikkje automatikk
 - Eigne rutinar
 - Avventar politisk handsaming
- Sak til politisk handsaming
 - FSK 12. juni
 - HST 19. juni

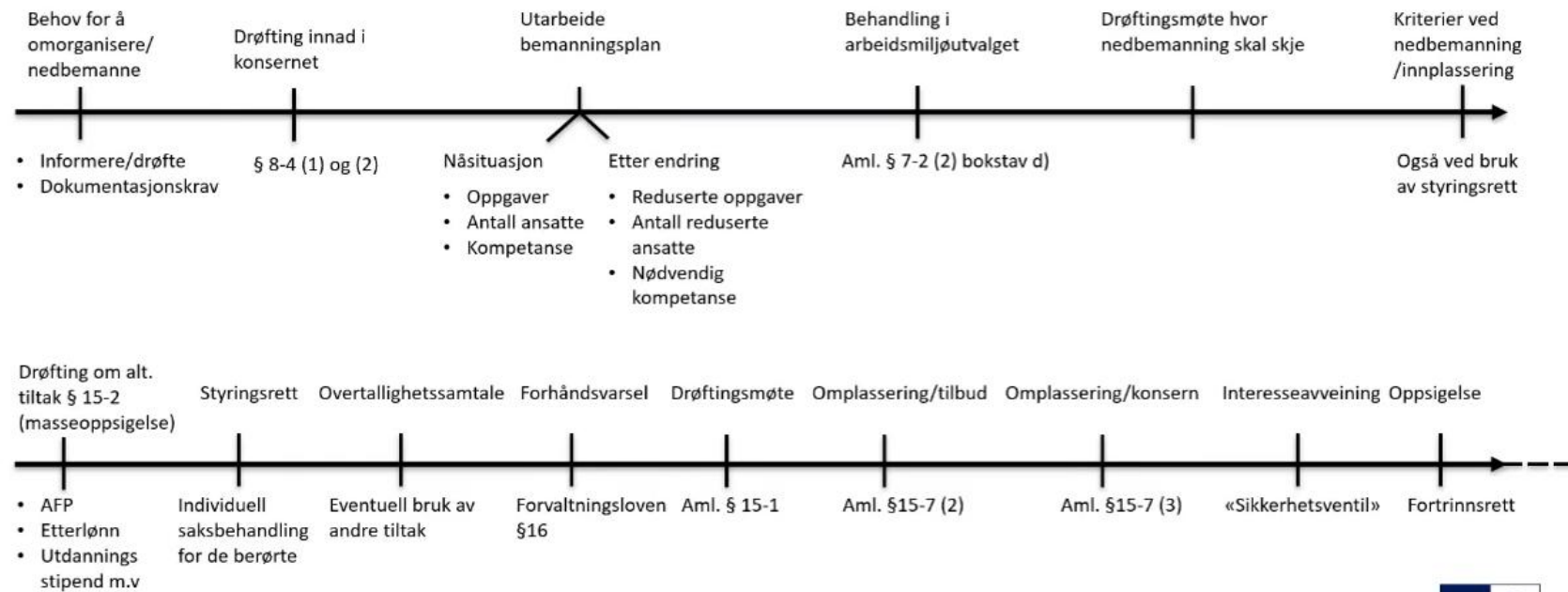
Kvam herad

Retningslinjer ved
omorganisering,
omplassering og
nedbemanning

KS sitt framlegg til tidsplan dersom nedbemanning

Omorganisering/nedbemanning - tidsplan

Spørsmål?

